

Kázání: 188. Jak se nechat vyrazit shůry

Kázání

Jak se nechat vyrazit shůry

1. čtení: Žalm 96, 1 - 9

1 Zpívejte Hospodinu píseň novou, zpívej Hospodinu, celá země!
2 Zpívejte Hospodinu, dobrořečte jeho jménu, zvěstujte den ze dne jeho spásu,
3 vypravujte mezi pronárody o jeho slávě, mezi všemi národy o jeho divech,
4 neboť veliký je Hospodin, nejvyšší chvály hodný, budí bázeň, je nad všechny bohy.

5 Všechna božstva národů jsou bůžci, ale Hospodin učinil nebe.

6 Před jeho tváří velebná důstojnost, moc a lesk v svatyni jeho.

7 Lidské čeledi, přiznejte Hospodinu, přiznejte Hospodinu slávu a moc,

8 přiznejte Hospodinu slávu jeho jména! Přineste dar, vstupte do nádvoří jeho,

9 v nádheře svatyně se klaňte Hospodinu! Svíjej se před ním, celá země!

2. čtení: Matouš 22, 15 - 22

15 Tehdy farizeové šli a radili se, jak by Ježíšovi nějakým slovem nastražili léčku.

16 Poslali za ním své učedníky s herodiány, aby řekli: „Mistře, víme, že jsi pravdivý a učíš cestě Boží podle pravdy; na nikoho se neohlížíš a nebereš ohled na postavení člověka.

17 Pověz nám tedy, co myslíš: Je dovoleno dávat daň císaři, nebo ne?“

18 Ale Ježíš poznal jejich zlý úmysl a řekl: „Co mě pokoušíte, pokrytci?

19 Ukažte mi peníz daně!“ Podali mu denár.

20 On jim řekl: „Čí je tento obraz a nápis?“

21 Odpověděli: „Císařův.“ Tu jim řekl: „Odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“

22 Když to slyšeli, podivili se, nechali ho a odešli.

Sestry a bratři, mám pro vás dvě zprávy, jednu špatnou a jednu dobrou. Ta špatná zní, že každý z vás má dluh 286 474 Kč. Alespoň to v čerstvé informaci tvrdí ministerstvo financí.

Tedy, abych byl přesný, ve skutečnosti se jedná o státní dluh hypoteticky rozdělený na všechny české občany. Každý sice dlužíme bezmála 300 000 Kč, ale žádný strach, dobrá zpráva je, že platit nic bezprostředně nemusíme, stát to z nás dostane postupně na daních.

Jenom teď nevím... Vlastně to je taky špatná zpráva. Kdo by rád platil daně, že? Obávám se, že nikdo. Proto jsou také neustálým zdrojem svárů mezi politiky, příčinou protestů podnikatelů i spotřebitelů a terčem všelijakých populistů.

Jako když teď naše vláda rozhodovala o úsporném balíčku, který by snížil státní zadlužení. Zpočátku to vypadalo, že většina občanů potřebu určitého uskrovnění chápe, ale když přišlo na lámání chleba, kde se co škrtne a kdo bude muset sáhnout hlouběji do kapsy, byl oheň na střeše. Logicky, každý by nejraději, aby se šetřilo jinde, než u něho.

Nic nového pod sluncem. Dalo by se dokonce říct, že takhle to chodí, co svět světem stojí, nejen v Česku, ale například i ve starověké Judeji a Galileji. Dnešní příběh z Matoušova evangelia je právě na tuhle notu.

Farizeové a herodiáni jsou v posledních dnech poněkud nesví, špatně usínají a zdají se jim noční můry. Příčinou je Ježíš. Přišel z Galileje do Jeruzaléma na svátky a s ním zástup jeho příznivců.

Při vstupu do města mu provolávali slávu, jakoby se chystal nastoupit na královský trůn. Hned na to způsobil pozdvižení v chrámu, když tam převrátil pár stánků obchodníků a na adresu velekněží vykřikoval něco o bandě zlodějů.

Tihle Galilejci jsou prostě příliš horké hlavy, shodují se farizeové s herodiány. Jenom, aby to nedopadlo jako před dvaceti lety, kdy jistý Judas, taky z Galileje, spunktoval povstání proti Římu (Sk 5,37). On a jeho kumpáni se odmítali zaregistrovat při sčítání lidu, protože Římanům nechtěli platit daně.

Sčítání lidu, jak každý ví, se vždycky dělá především kvůli tomu, aby vládci věděli, koho zdanit. No, a tenhle Judas, nejen že se sčítání nezúčastnil, bránil v registraci také ostatním, a aby toho nebylo málo, těm, kdo ke sčítání šli, podpálil jejich domy a ukradl jim dobytek.

Samozřejmě, že to s ním tenkrát špatně dopadlo. Terorismus nikam nevede, shodují se farizeové s herodiány. Ti první měli za to, že podstatné je dodržovat Mojžíšův zákon, stranit se hříšníků, zejména výběřčích daní, a on to Hospodin v pravý čas nějak zařídí, aby Římané vypadli a byla zase svoboda.

Těm druhým, herodiánům, šlo zase hlavně o to, aby se na léta neobsazený královský trůn v Jeruzalémě vrátil Herodes, kterému Římané dovolili vládnout jenom v Galileji a Pereji.

Oběma skupinám, ať už farizeům nebo herodiánům, v jejich úsilí nyní ovšem překází Ježíš. Je čas zabít Ježíše, shodují se. Jenže jak?

Někdy je až s podivem, sestry a bratři, jak moc nám lidem Ježíš překáží. A teď nemám na mysli ateisty, protože těm bývá spíš lhostejný. Překáží nám, kteří se považujeme za Boží lid. Farizeové a herodiáni se ostatně považovali za Boží lid také.

Překáží nám, protože všechno dělá jinak, po svém, a na ty, kdo v jeho počínání vidí nebezpečí, nebere ohledy. Neulpívá na zákonických paragrafech, ale velkoryse přijímá i takové, kteří selhávají. Hříšníků, jako byli právě výběrčí daní, se nestraní, naopak se mezi nimi evidentně cítí lépe než v kdejaké vybrané zákonické společnosti.

Na rozdíl od farizeů neříká, že Boží království přijde, až budeme hodně dodržovat a hodně se stranit, nýbrž že Boží království je tady, když hodně milujeme a hodně přijímáme druhé.

Ježíš nám překáží, protože všichni herodesové, co se sápu po moci a kterým my lidé rádi občas naletíme, jsou mu poněkud k smíchu. Zmíněného Herodesa jednou nazval liškou (Lk 13,32) a nemyslel tím, že by byl snad tak chytrý, šlo o ironii. Symbolem davidovských králů byl vždycky lev. Herodes byl v tomto ohledu jenom malou lstivou liškou.

Farizeové s herodiány se tedy shodli na tom, že je třeba Ježíše odstranit. Je pro ně nebezpečným rozvratníkem, který svým jednáním a názory brání tomu, aby konečně přišlo Boží království.

Jenže jak? Kdyby tlačili na pilu příliš, zástupy Galilejců, co s ním přišly, by to nelibě nesly a mohla by z toho být mela, jako tenkrát před dvaceti lety s oním Judasem z Galileje.

Musí se na to opatrně. Nejlepším způsobem, jak se ho zbavit, by bylo usvědčení z nějaké nepravosti. Koneckonců, funguje to stejně dnes jako tenkrát. Není nic jednoduššího, než na druhého něco najít, přišít mu nějaký zlý úmysl, nařknout ho ať už z pomýlených názorů nebo z nevhodného chování.

A tak za Ježíšem přišla delegace, a aby nebylo nápadné, co mají za lubem, začnou mazáním mezi kolem úst: „Mistře, víme, že jsi pravdivý a učíš cestě Boží podle pravdy; na nikoho se neohlížíš a nebereš ohled na postavení člověka. Pověz nám tedy, co myslíš: Je dovoleno dávat daň císaři, nebo ne?“

Dobře to vymysleli, není-liž pravda? Když odpoví, že ano, je pravděpodobné, že si dost lidí kolem něho znechuceně odplivne a odejde, protože považovat se za mesiáše a současně uznávat římského císaře nejde moc dohromady. Když ovšem Ježíš odpoví, že ne, že daň císaři se dávat nemá, pak je jen otázkou pár hodin, než bude římskými úřady zatčený a zneškodněný.

Ale Ježíš poznal jejich úmysl, četli jsme v dnešním příběhu: „Co to na mě hrajete?“ řekl farizejsko-herodiánské delegaci. „Ukažte mi minci, kterou platíte daň.“ A někdo z nich sáhnul do kapsy a vytáhnul denár. A Ježíš minci vezme do rukou, jakoby ji viděl poprvé: „Hmm, copak je to tady za hlavu a copak je tam napsáno?“

Odpověděli, že to je císař. Dál už se jim to ale rozvádět moc nechtělo, každý včetně Ježíše ostatně dobře věděl, o jaký nápis jde: Tiberius císař, syn božského Augusta, nejvyšší kněz. Ne, tohle rouhání by nikdo z farizeů ani herodiánů nedokázal vyslovit. Císař a boží syn a velekněz! Hrůza!

Myslím, že Ježíšovi z té komické situace musely cukat koutky úst: „Tak hlava je císařova? Hmm, no tak to potom tahle mince patří jemu a měli byste mu jí každopádně honem vrátit. Co je císařovo, patří císaři. Jo, ale nezapomeňte, že co je Boží, patří Bohu!“

Jak tomu máme rozumět? Co je tedy Boží a co mu patří? Myslím, že je třeba hledat souvislost s císařovou hlavou vyraženou na minci. Stejně jako si císař razí mince se svou hlavou, Bůh v nás lidech razí sám sebe. Na prvních stránkách Bible čteme, že jsme stvoření k jeho obrazu, jako jeho podoba (Gen 1,27).

Každý, kdo si nás vezme, obrazně řečeno, do ruky, měl by v nás vidět samotného Stvořitele. Ne, nejde o to, že snad vypadáme jako Bůh, ale že se v nás, v našem myšlení a jednání může a má zrcadlit Boží velkorysost, solidarita a pokoj.

Tenhle obraz Boží v nás máme uvádět do života a platit tak jakousi nebeskou daň za to, že je nám dopřáno žít, že nejsme sami, že se setkáváme s láskou, porozuměním a ochotou ku pomoci.

Prostě není obraz jako obraz. Když to vyjádřím svými slovy, Ježíš jakoby řekl: Hodte ty římské peníze císařovi klidně na hlavu, tyhle kovové plíšky jsou ze všeho nejméně důležité.

Jde hlavně o to, čím jako lidé sami chcete být. Jestli se chcete podobat císařovi, co si hraje na boha, nebo se chcete podobat skutečnému Bohu, který se z lásky ke světu stal člověkem. Budto se budete kopíi císaře, která je stále stejná – peníze, moc, velikášství – na jedno brdo, nebo budete na nekonečně způsobů tvořivě zobrazovat laskavého a milosrdného Boha. Farizeové s herodiány odešli s nepořízenou, protože na takovouhle odpověď se Ježíš zatknout nedá. Zatknout ne, žít podle jeho slov se ale určitě dá.

PeČ

SPCH 22. 10. 2023

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)